

Kazimierz Adam Ppmehl

1915-2001

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1937 r., żołnierz Armii Krajowej, uczestnik Powstania Warszawskiego, wykładowca akademicki, znawca kultury rosyjskiej.

Kazimierz Adam Ppmehl urodził się 30 marca 1915 r. w Piotrogradzie (syn Włodzimierza – Niemca i Polki).

Uczęszczał do szkół w Polsce – w Gdańsku i w Warszawie. W 1933 r. ukończył warszawskie Gimnazjum im. Władysława IV, zdał maturę i egzaminy do Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni – i 6 sierpnia 1933 r. opuścił dom rodzinny, by po całonocnej podróży pociągiem dotrzeć do Gdyni. W ciągu dnia zwiedził miasto, a pod wieczór stanął się w PSM. Dwa dni później, 9 sierpnia, został zamustrowany na „Dar Pomorza”. Po zaliczonej „kandydatce” wyruszył w rejs, w czasie którego fregata zawitała m.in. do Las Palmas, Mindelo, Paranaguá, Kapsztadu i Lobito. Podróż trwała od 17 września 1933 r. do 11 maja 1934 r.

Był uczestnikiem rejsu żaglowca dookoła świata. Podczas chrztu równikowego grał rolę Neptuna, który przybywszy na pokład oświadczył kapitanowi (za wiedzą i zgodą starszego oficera), że musi się napić po długiej podróży. Steward przyniósł więc Neptunowi i jego małżonce dwa kieliszki sherry¹.

Kazimierz Ppmehl praktykę, poza „Darem Pomorza”, odbył również na s/s „Polonia” pod dowództwem kapitana Mamerta

Stankiewicza, od czerwca do sierpnia 1937 r.

Wydział Nawigacyjny PSM ukończył w 1937 r.

Od 15 października 1938 r. do 3 maja 1939 r. był asystentem pokładowym (w zastępstwie) na s/s „Puck”, następnie, na tym samym statku, przez 15 dni II oficerem (w zastępstwie) i ponownie asystentem pokładowym od 20 maja do 14 lipca 1939 r.

W czasie wojny był żołnierzem Armii Krajowej – kolega z czasów nauki w PSM Zygmunt Ladenberger-Ładogórski wspominał, że 1 sierpnia 1944 r. stanął się w mieszkaniu państwa Ppmehlów w Warszawie przy ul. Piusa XI, gdyż na godzinę 15 zaplanowane było zaprzysiężenie nowych konspiratorów².

W Powstaniu Warszawskim walczył w stopniu podporucznika AK, ps. „Kazimierz” (VII zgrupowanie/batalion „Ruczaj”, kompania „Habdank”, pluton „Pomorzaka”; 8. Dywizja Piechoty AK im. Romualda Traugutta, 21. pułk piechoty „Dzieci Warszawy”), następnie przebywał w niemieckiej niewoli do czasu uwolnienia z obozu w 1945 r.³ Pracował później jako tłumacz dla brytyjskich sił zbrojnych.

Do kraju nie wrócił – pozostał na emigracji. W 1954 r. wyemigrował do Kanady. W roku 1960 otrzymał stopień magistra na uniwersytecie w Ottawie, pięć lat później – doktora (literatura rosyjska; University of London, School of Slavonic and East European Studies). Pracował na uniwersytetach w Ottawie, Yorku i Toronto. W 1971 r. został profesorem (Associate Professor) na uniwersytecie w Ontario (University of Western Ontario, Department of Russian Studies, później Department of Modern Languages and Literatures). Krzewił kulturę rosyjską w środowisku akademickim – udzielał się w Klubie Rosyjskim, wyjeżdżał ze studentami do ZSSR, był też wiceprezydentem Kanadyjskiego Stowarzyszenia Sławistów. Autor licznych publikacji nt. kultury osiemnasto- i dziewiętnastowiecznej Rosji, w 1988 r. został wiernym kościoła

Kazimierz Ppmehl drugi od prawej – jako Neptun

prawosławnego (Christ the Saviour Russian Orthodox Church w London w Ontario).

Na emeryturę przeszedł w roku 1980, ale nadal wykładał w ograniczonym wymiarze godzin jako Professor Emeritus do wczesnych lat 90. Był założycielem the Hyperborean Society – grupy emerytowanych wykładowców, którzy spotykali się, by dyskutować nad zagadnieniami filozoficznymi czy naukowymi.

W 1994 r. przyjechał do kraju na obchody 50. rocznicy Powstania Warszawskiego, gościł też w Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni. Powróciwszy do Kanady, 15 lutego 1995 r. napisał w liście do dr. Stanisława Kozaka: „Muszę szczerze dodać jeszcze, że jak ja tu często teraz mówię moim tutejszym przyjaciółom i rodzinie, wspominając mój 3-tygodniowy pobyt w Polsce, najlepsze wspomnienia i najprzyjemniejsze wyniosłem z Gdyni [...]”⁴.

Zmarł nagle 5 stycznia 2001 r., spoczął na Woodland Cemetary w London, Ontario.

Żonaty z Margaret, miał córkę Anne.

Krótko przed śmiercią zakończył szkic swoich wspomnień pt. „Sailing into Manhood”, pisanych w języku angielskim, z okresu praktyki na „Darze Pomorza”, dotyczących rejsu od września 1933 r. do maja 1934 r. (podróż m.in. do Brazylii i Angoli) oraz jeden rozdział dotyczący podróży Białej Fregaty dookoła świata (rok później wydała je jego córka, urządzając 26 stycznia 2002 r. związane z publikacją „«Dar Pomorza» party”).

Pisał, że właśnie z morzem związane są wspomnienia z wczesnego okresu jego życia: wakacje spędzane z rodzicami nad Zatoką Fińską, żaglowiec „Kopenhaga” w Gdańsku widziany w czasie drogi do szkoły, lektura marynistycznej powieści dla młodzieży, szkolna wycieczka do Gdyni w roku 1931 czy krótki film o „Darze Pomorza”, obejrzany z matką w warszawskim kinie w 1932 r. Na wybór morza jako życiowej drogi miały wpływ czynniki „romantyczne” – snuł ze szkolnym kolegą marzenia o życiu na morzu i przygodach w egzotycznych krajach, ale też „praktyczne”, wynikające z politycznej sytuacji w Europie, gdy stawało się jasne, że kolejna wojna wybuchnie. „From my point of view, this excluded «geographically limited» professions as the legal (originally favoured by my mother), military and, to a large extent, academic. It favoured the «international» ones of which seafaring was the most obvious, having the additional advantage of allowing one to travel and «see the world» [...]”⁵.

Jak napisał, podjętej decyzji nigdy nie żałował. Wspomnił o korzyściach, jakie mu przyniosła: „It brought me all I could hope for, with the additional benefits of sound health and the development of a number of mental and physical faculties valuable in a man”⁶. Dodał też: „It also gave me what I believe to have been the happiest years of my life”⁷.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 2000; Kazimierz Papmehl, *Sailing into Manhood. Memoirs of Casimir Adam Papmehl*, London, Ontario, January 2002; „The UWO news”, The University of Western Ontario, London, Canada, Vol. 6 No. 35 March 18, 1971, <https://ojs.lib.uwo.ca/index.php/westernnews/article/view/11539/9212>; „The UWO news”, The University of Western Ontario, London, Canada Vol. 7 No. 33 February 24, 1972, <https://ojs.lib.uwo.ca/index.php/westernnews/article/view/11586/9259>; „Western News”, The University of Western Ontario, January 18, 2001, Vol. 37 No. 2, <https://ojs.lib.uwo.ca/index.php/westernnews/article/view/12731/10404>; *Powstańcze biogramy. Kazimierz Papmehl*, <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/kazimierz-papmehl,33363.html>; dokumentacja w zbiorach Sali Tradycji UMG; wspomnienia Zygmunta Ladenbergera-Ładogórskiego, maszynopis, w zbiorach Sali Tradycji UMG.

1 Kazimierz Papmehl, *Sailing into Manhood. Memoirs of Casimir Adam Papmehl*, London, Ontario, January 2002, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji – K/451, s. 23.

2 Za: Wspomnienia Zygmunta Ladenbergera-Ładogórskiego, maszynopis, w zbiorach Sali Tradycji UMG – D/2646, s. 16.

3 Za: *Powstańcze biogramy. Kazimierz Papmehl*, <https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/kazimierz-papmehl,33363.html>

4 List Kazimierza Papmehla do dr. Stanisława Kozaka z dnia 15 lutego 1995 r., pisany w London, Ontario, w zbiorach Sali Tradycji UMG – D/2891.

5 Kazimierz Papmehl, op.cit., s. 6.

6 Ibidem.

7 Ibidem.